

A SZEGEDI MÚZEUM RECENS MOLLUSCA GYŰJTEMÉNYE

A gyűjtemény 1896-ban, a milleneum évében alakult meg a Praznovszky—Mihelyes-féle értékes és sokoldalú természetrajzi gyűjtemény Szegedre jutásával. Nem sokkal később a Brancsik-féle gyűjtemény csatlakozása értékes gyarapodást jelentett. A gyűjteményt először Móra Ferenc rendezte, amikor 1904-ben a múzeum alkalmazottja lett. Kézírása a gyűjteményben nagyon sok helyen megtalálható. Később a gyűjteményt Czögler Kálmán gimnáziumi igazgató kezelte. A város tágabb értelemben vett környékének csigáit és kagylóit éveken keresztül szorgalmasan gyűjtögette, s ezek a gyűjtései a múzeumban külön szekrényt foglalnak el. A gyűjtemény kisebb gyűjtésekkel és adományokkal azóta is gyarapodott, így Deák Ábrahám Ferenc kárpitosmester Montevideoból hozott anyagot. A gyűjteményt magam is többször vizsgáltam, s megállapítottam, hogy érdemes foglalkozni vele, érdemleges munkába azonban ezen a téren csak ebben az évben (1961) kezdtem. Az anyagot gondosan átnéztem, s abban a hazai fajok mellett a világ különféle pontjain gyűjtött külföldi fajokat is bőségesen találtam. Itt egyebek között Brancsik balkáni Clausilida gyűjteménye s a különféle Stylommatophora anyag figyelemre méltó. Helyenként feltűnő egyes közönséges, kisebb gyűjteményekben is szereplő fajok hiánya, amiket a jövőben meg kell szereznünk. Elődeim munkája igen tiszteletre méltó, mert a determinálások általában jók. A gyűjtemény rendszere és nomenclaturája azonban az idők múltával erősen elavult, ezért modern rendszerbe rendezése és cédulázásának csaknem teljes átírása szükséges. Determinálatlan anyag is elég bőven akad.

A gyűjteményben található fajokról cédulakatalógust készítettem s a rendezés munkáját erre támaszkodva folytatom. Az anyag tudományos feldolgozását is tervezem, erről a munkámról később szándékozom beszámolni. A Mollusca gyűjtemény anyagát osztályok, rendek, családok s családokon belül a fajok száma szerint, Johannes Thiele rendszerét követve az alábbiakban tekintem át:

Classis: Loricata

Ordo: Chitonida. Cryptoplacidae 1, Chitonidae 2. Összesen tehát csak 2 család és 3 faj.

Classis: Gastropoda

Ordo: Archaeogastropoda. Haliotidae 7, Fissurellidae 5, Trochidae 28, Turbinidae 17, Neritidae 25, Patellidae 13, Hydrocoenidae 1. Összesen 7 család, 96 faj.

Ordo: Mesogastropoda. Viviparidae 6, Ampullariidae 7, Valvatidae 3, Littorinidae 12, Pomatiasidae 1, Hydrobiidae 10, Rissoidae 5, Turritellidae 2, Solariidae 2, Vermetidae 3, Melaniidae 17, Planaxidae 1, Potamididae 2, Cerithiidae 19, Scalidae 2, Janthinidae 3, Pyramidellidae 1, Calyptraeidae 4, Xenophoridae 1, Aporrhaidae

1, Strombidae 23, Naticidae 14, Cypraeidae 47, Cassididae 13, Cymatiidae 11, Bur-sidae 12, Doliidae 8. Összesen 27 család, 230 faj.

Ordo: Stenoglossa. Muricidae 44, Columbelloidea 5, Buccinidae 22, Nassidae 18, Galeodidae 6, Fasciolaridae 15, Olividae 34, Mitridae 13, Vasidae 5, Harpidae 2, Volutidae 13, Marginellidae 7, Pleurotomidae 2, Conidae 29, Terebridae 6. Összesen 15 család, 221 faj.

Ordo: Pleurocoela. Actaeonidae 2, Bullariidae 4. Összesen 2 család, 6 faj

Ordo: Basommatophora. Ellobiidae 2, Chilinidae 1, Limnaeidae 7, Physidae 4, Planorbidae 14, Ancyliidae 2. Összesen 6 család, 30 faj.

Ordo: Stylommatophora. Succineidae 3, Achatinellidae 6, Cochlicopidae 1, Ver-tiginidae 13, Valloniidae 2, Enidae 8, Clausiliidae 72, Subulinidae 1, Achatinidae 7, Oleacinidae 2, Endodontidae 3, Polygyridae 11, Zonitidae 15, Vitrinidae 1, Ario-phrantidae 8, Acavidae 3, Caryodidae 1, Macrocyclidae 1, Bulimulidae 2, Cerion-idae 1, Pleurodontidae 13, Fruticicolidae 13, Helicidae 80. Összesen 23 család, 267 faj.

Classis: Scaphopoda

Ordo: Solenoconchae. Dentaliidae 4 faj.

Classis: Bivalvia

Ordo: Taxodonta. Nuculidae 1, Arcidae 5, Glycymeridae 3. Összesen 3 család, 9 faj.

Ordo: Anisomyaria. Mytilidae 12, Vulsellidae 2, Pteriidae 3, Pinnidae 2, Pectin-idae 8, Spondylidae 1, Limidae 2, Anomiidae 3, Ostreidae 5. Összesen 9 család, 38 faj.

Ordo: Eulamellibranchiata. Margaritanidae 1, Unionidae 10, Carditidae 3, Cor-biculidae 1, Sphaeriidae 6, Isocardiidae 1, Dreissenidae 1, Lucinidae 3, Chamidae 1, Cardiidae 13, Tridacnidae 2, Veneridae 44, Petricolidae 2, Mesodesmatidae 1, Mact-ridae 3, Donacidae 4, Psammobiidae 2, Semelidae 1, Tellinidae 21. Összesen 19 család, 120 faj.

Classis: Cephalopoda

Ordo: Nautilidea. Nautilidae 1.

Ordo: Decapoda. Spirulidae 1, Sepiidae 1.

Végösszesítés: Classis: Loricata. Ordo 1, familia 2, faj 3. Classis: Gastropoda. Ordo 6, familia 80, faj 850. Classis: Scaphopoda. Ordo 1, familia 1, faj 4. Classis: Bivalvia: Ordo 3, familia 31, faj 167. Classis: Cephalopoda. Ordo 2, familia 3, faj 3. Mindösszesen: classis 5, ordo 13, familia 117, faj 1027.

Horváth Andor

TARTALOMJEGYZÉK

СОДЕРЖАНИЕ SOMMAIRE INHALT

<i>Trogmayer Ottó: Népvándorláskori telepnyomok Bokros határában</i>	3
<i>Siedlungspuren aus der Völkerwanderungszeit im Gebiet von Bokros</i>	8
<i>Trogmayer Ottó: X—XII. századi magyar temető Békésen</i>	9
<i>Ein ungarischer Friedhof in Békés</i>	38
<i>Bálint Alajos: A középkori Nyársapát lakóházai</i>	39
<i>Kirche und Wohngebäude in mittelalterlichen Nyársapát</i>	112
<i>Juhász Antal: A tiszai hajózás és a szegedi super-mesterség</i>	117
<i>Das Flössenauf der Theiss und Szegeder Schiffbauhandwerk</i>	146
<i>Bálint Sándor: Palánk</i>	147
<i>Szelesi Zoltán: Szeged új képzőművészetének bibliográfiája 1945—1960</i>	161
<i>Csongor, Győző: Zöologische Beziehungen zwischen Aquatile Rhynchoten und Sumpfpflanzen in der lebenden Tisza und in toten Armen von Szolnok bis Csongrád</i> ...	213
<i>A Tisza folyó és holtágainak vízi hemipterái és a hínárvegetáció cönológiai vonatkozásai Szolnok és Csongrád között (kivonat)</i>	229
<i>Marián, Miklós: Der Weiss-storch in Ungarn in der Jahren 1956—1958.</i> <i>A fehér gólya Magyarországon az 1956—1958. években (kivonat)</i>	267
<i>Horváth Andor: A szegedi múzeum recens mollusca gyűjteménye</i>	271

Kiadásért felelős a Szegedi Móra Ferenc Múzeum igazgatója
Példányszám: 600 — Terjedelem 24 (A/5) ív
Szegedi Nyomda Vállalat 62-3900